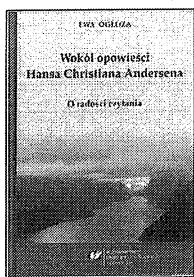


Czytając opowieści Andersena



Miniony rok przyniósł dwie interesujące książki dotyczące Andersena: dzienniki pisarza oraz zbiór szkiców na temat jego utworów. Przyjrzyjmy się drugiej z wymienionych publikacji – opracowaniu Ewy Ogłózy.

Jest to zbiór 17 szkiców poświęconych opowieściom baśniowym i tym, które łączą cechy podania, paraboli, bajki, noweli, szkicu, obrazka czy powieści. Niejako przy okazji książka ukazuje także Andersena-człowieka – wszechstronnie utalentowanego i nader wrażliwego artystę, którego wielką pasją były podróże. Natomiast Andersen-pisarz jest przede wszystkim autorem znakomicie odtwarzającym dziecięcy sposób postrzegania świata i dziecięcą duszę. Wydaje się jednak, że pisarz często miał na uwadze dwie grupy odbiorców: czytelników dziecięcych i dorosłych. Trudno bowiem bezdyskusyjnie orzec – na co wskazuje Ogłóza – do kogo są adresowane takie opowieści, jak np. *Cień*, *Ostatnia perła*, *Wszystko na swoim miejscu* czy *Opowieść o matce*.

Utwory Andersena zawierają wiele aluzji i symboli, dlatego domagają się lektury niezwykle uważnej. I taką właśnie postawę czytelniczo-badawczą przyjęła autorka, dla której podstawą do wszelkich analiz i dygresji (a tych w książce niemało) jest zawsze tekst.

Książka ma więcej zalet niż wad, dlatego najpierw powiedzmy o tych drugich. Jedną ze słabszych stron publikacji jest mało atrakcyjny tytuł. Na przykład podtytuł mógłby z powodzeniem stać się tytułem głównym. Zastrzeżenia budzi także wstęp, który wydaje się nieco chaotyczny i nadmiernie rozbudowany. Poza tym autorka nie rzadko powtarza się. Z tym samym zjawiskiem sporadycznie mamy do czynienia w innych częściach pracy, gdzie znaleźć można powtórzenia nie tylko zdań, lecz nawet całych akapitów. I jeszcze jedna uwaga, dotycząca stylistycznej strony pracy: lekturę interesującej książki nie rzadko utrudniają zbyt długie zdania. Jednak wszystkie wymienione tu mankamenty mają charakter w zasadzie redakcyjny i nie podważają merytorycznej wartości rozważań.

Przejdźmy do zalet książki. Niewątpliwym jej atutem jest indywidualny rys – autorka nie ukrywa fascynacji biografią słynnego baśni pisarza. Mówi wprost, że praca wyrosła z indywidualnego odkrycia bogactwa, różnorodności i wieloaspektowości życia i twórczości Andersena. Także w toku rozważań badaczka nie maskuje autorskiego „ja”. Drugim istotnym przymiotem omawianego zbioru jest każdorazowe przywoływanie kontekstów rozmaitych tekstów kultury wysokiej i masowej. Analizy autorki to intertekstualne odczytania utworów, odwołujące się zarówno do dawnych i współczesnych dzieł literackich, malarzkich czy filmowych, jak i krytyki literackiej oraz blogów i stron internetowych (łącznie z komentarzami internautów). W ten oto sposób Ogłóza próbuje wydobyć sensy kilkunastu utworów i trzeba przyznać, że robi to z prawdziwą pasją. Po trzecie, praca jest bogato udokumentowana, zawiera wiele odwołań do źródeł i opracowań (także obcojęzycznych). Przy okazji autorka dyskretnie polemizuje z niektórymi odczytaniem opowieści Andersena, nawet proponowanymi przez badaczy powszechnie uznawanych za autorytety w dziedzinie literatury dla dzieci i młodzieży. Jeszcze inną zaletą książki jest umiejętne i ciekawe przypominanie treści utworów. Autorka nigdy nie streszcza ich w całości. Nie analizuje też wszystkich problemów, jakie wiążą się z opowieściami Andersena. Badaczka koncentruje uwagę przede wszystkim na bohaterach baśni. Odczytując chociażby *Królową śniegu*, pokazuje niejednoznaczność baśniowych postaci Andersena.

Książka Ewy Ogłózy ma wartości naukowe i dydaktyczne, dlatego może stanowić inspirującą lekturę zarówno dla badaczy, jak i studentów kierunków humanistycznych.

Marcin Lutomiński

Ewa OGŁOZA, *Wokół opowieści Hansa Christiana Andersena. O radości czytania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2014, seria: Prace Naukowe UŚ w Katowicach.

Dołęga:
Potrzebny układ ponadzakładowy


Leja:
Trzy misje, trzy ścieżki

Drozdowicz:
Wskaźniki doskonałości

FORUM AKADEMICKIE

1

Styczeń 2015
18,99 zł (VAT 5%)



Projekt Tambo

str. 60

Kamasa:
Poradnik grantobiorcy

Prawelska-Skrzypek:
Potwierdzić nieformalne

Strahl:
Zmiany w kryteriach PKA

